

การศึกษา

เสือดาว-เสือด้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายของคำ เสือ ไว้ว่า น. ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ในวงศ์ Felidae รูปร่างลักษณะคล้ายแมวแต่ตัวโตกว่ามาก เป็นสัตว์กินเนื้อ นิสัยค่อนข้างดุร้าย หากินเวลากลางคืน มีหลายชนิด เช่น เสือโคร่ง [*Panthera tigris* (Linn.)] เสือดาวหรือเสือด้า [*P. pardus* (Linn.)] จากตัวอย่างที่พจนานุกรมยกมานี้คงทำให้ผู้ใช้พจนานุกรมเกิดข้อสงสัยว่าเสือดาวและเสือด้าเป็นสัตว์ชนิดเดียวกันได้อย่างไร ผู้เขียนจึงขอนำเสนอข้อมูลทางอนุกรมวิธานของเสือดาวและเสือด้าซึ่งคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานสัตว์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาจัดทำไว้มาให้ทราบพอสังเขปดังนี้

เสือดาว เป็นเสือขนาดกลาง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Panthera pardus* (Linn.) มีชื่อสามัญว่า Leopard หรือ Panther จัดอยู่ในวงศ์ Felidae ซึ่งเป็นวงศ์เดียวกับแมว ความยาววัดจากปลายจมูกถึงโคนหางยาว ๑.๑-๑.๓ เมตร หางยาว ๘๐-๑๐๐ เซนติเมตร น้ำหนัก ๔๕-๖๕ กิโลกรัม หัวค่อนข้างใหญ่กว่าเสือหรือแมวชนิดอื่นเมื่อเทียบสัดส่วนกับลำตัว ตาใหญ่สีเหลือง ใบหูกลมมนสีดำ มีจุดสีขาวหรือสีขาวอมเหลืองอยู่ตรงกลาง กางกลมสีขาว เขี้ยวเล็กยาว พื้นลำตัวสีเหลืองหรือสีเหลืองอมน้ำตาล มีจุดสีดำอยู่ทั่วไปยกเว้นบริเวณดั้งจมูก บริเวณข้างลำตัวมีจุดสีดำ ๔ จุดรวมอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่ม ๆ คล้าย “รอยขยุ้มดินหมา” จุดสีดำตามแนวสันหลังเรียงสลับกับสีพื้นลำตัวเป็นรูปคล้ายตาข่าย และเป็นจุดที่มีขนาดใหญ่กว่าที่บริเวณข้างลำตัว ขนที่ลำตัวและขาด้านในสีเหลืองอ่อนหรือสีขาว ขาหน้ามี ๕ นิ้ว ขาหลังมี ๔ นิ้ว แต่ละนิ้วมีเล็บโค้งแหลมคมซึ่งปรกติห่ออยู่ในอุ้งตีน แต่จะยื่นออกมาเมื่องอฝ่าตีนเท่านั้น เพศผู้มีขนาดใหญ่กว่าเพศเมีย เสือดาวบางตัวที่มีสีดำตลอดตัวเรียกว่า เสือด้า หรือ เสือด้าแมลงภู โดยเสือด้ามีลายเหมือนเสือดาว แต่เนื่องจากพื้นลำตัวเป็นสีดำทำให้เห็นรอยขยุ้มดินหมาไม่ชัด จะเห็นชัดก็ต่อเมื่ออยู่กลางแดด ในประเทศอินเดียเรียกเสือด้าใหญ่ซึ่งมักเป็นเพศผู้ว่า Panther และเรียกเสือด้าเล็กซึ่งมักเป็นเพศเมียว่า Leopard ส่วนในประเทศมาเลเซียเรียกเสือด้าว่า Black Panther และเรียกเสือดาวว่า Leopard เมื่อเสือดาวผสมกับเสือดาวจะให้ลูกออกมาเป็นเสือดาวและเสือด้าในอัตราส่วน ๓ : ๑ ถ้าเสือด้าผสมกับเสือดาว อัตราส่วนจะเปลี่ยนเป็น ๑ : ๑ แต่ถ้าเสือด้าผสมกับเสือด้า ลูกจะเป็นเสือด้าทั้งหมด และพบว่า ถ้าเพศเมียเป็นเสือดาว จำนวนลูกในแต่ละครอกจะมีค่าเฉลี่ย ๒.๐๕ ถ้าเพศเมียเป็นเสือด้ามีค่าเฉลี่ย ๑.๑๐ หน่วยพันธุกรรม (gene) ควบคุมสีผิว (สีดำ) เป็นลักษณะด้อย เสือดาวและเสือด้ามีเขตกระจายพันธุ์ในแถบเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศอินเดีย เมียนมา ลาว เวียดนาม กัมพูชา และพบในทวีปแอฟริกา สำหรับประเทศไทยพบทั่วทุกภาค แต่เสือด้ามักพบทางภาคใต้ เสือดาวและเสือด้าเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕.

นายณานันท์ ไกรงาม
นักวรรณศิลป์ชำนาญการ